

פרטי החוזר:

תאריך: י"א.ניסן.תשע"ט, 16 אפריל 2019

חוזר מס': 1504

נושא: הערכות תלות

תת נושא:

שם החוזר: המשבר הקיים בתחום הערכות התלות

תכני החוזר:

- 1..... מטרת החוזר
- 1..... פתח דבר
- 2..... ריכוז הוראות השעה שחלקן הועברו במפגשים ובמיילים
- 2..... בתכנית העבודה
- 4..... טופס הערכת תלות על סמך מסמכים
- 3..... רשימת תפוצה
- 6..... נספחים

מטרת החוזר

פרוט הצעדים עליהם החליט אגף סיעוד נוכח המשבר הקיים בתחום הערכות התלות

פתח דבר

עם הרפורמה בסיעוד והמעבר ל- 6 רמות זכאות, ושינוי תקנות בדיקה מחדש של מידת התלות בעזרת הזולת כך שנמנעת הפחתה בזכאות למי שביקש להיבדק מחדש, הוצפו הסניפים בבקשות לבדיקה מחדש. מספר התביעות בחודש עלה ממוצע של 12,000 תביעות בחודש ל 25,000 תביעות בחודש ולצערנו מספר ימי הטיפול עלה משמעותית מ 28 ימים בממוצע (ביולי/אוגוסט 2018) ל- 55 בממוצע בחודש זה, כאשר השיא היה בחודש פברואר – 62 ימים. ויש תובעים רבים שממתינים להחלטה בדבר זכאותם. לאור זאת החלטנו על צעדים ושינויים בתהליכי העבודה שיפורטו בחוזר זה. ההוראות שיפורטו יישארו בתוקף עד אשר נודיע על שינוי שלהן.

ריכוז הוראות השעה שחלקן הועברו אליכם במפגשים ובמיילים

1. הארכה אוטומטית של זכאויות זמניות שעומדות לפוג בחודשים 2019.5-3 עד לחודשים יוני ויולי.
2. אישור ליועצים לעבוד מהבית
3. אישור למעריכים לבצע יותר מ 60 הערכות בחודש ו 4 הערכות ביום, ופניה למעריכים להגדיל את מספר ההערכות שהם מבצעים מדי חודש. בבדיקה מצאנו שיש סניפים בהם המעריכים אף הכפילו את מספר הערכות התלות שבצעו מדי חודש, ויש סניפים שנתרו ללא שינוי בנושא זה. הגידול הממוצע בכול הסניפים הוא 31%.
4. הרחבת האפשרויות לדחייה על הסף של בקשה להיבדק מחדש.
5. השעיית ביצוע הבקרות על הערכות התלות על סמך קריטריונים, ובקרה טלפונית על עבודת המעריכים ומתן משובים. המשך הבקרה תבצע רק למעריכים חדשים ואחרים על פי שיקול דעת של היועצים והמפקחים המחוזיים.
6. בקשה מהמעריך ליצור קשר עם הנבדק ביום קבלת ההזמנה ולתאם את הדחיפות בביצוע הערכה.
7. העברת ביצוע החלטות במסלול מהיר מהיועצים לפקידי התביעות, ככל שהם מרגישים שביכולתם להחליט. זאת. על הפקיד למלא את הטופס של המסלול המהיר ב/2608 של היועץ לחתום בשמו. יש להקליד "כן" במסך תנאים מקדמיים בשדה אישור פקיד למסלול מהיר.
8. על היועצים המחליטים במסלול על סמך מסמכים להשתמש בטופס המצ"ב בנספח לביצוע הערכת תלות על סמך מידע רפואי במסמכים שהוא טופס קצר יותר מהטופס שהופץ ב 2019.3.25. יש להשתמש בטופס המצ"ב בלבד מיום קבלת חוזר זה.

[לחזרה לתוכן העניינים](#)

בתוכנית העבודה

1. פישוט הפרמטרים לקביעת רמת הזכאות - שינוי התדריך והכלי לביצוע הערכות תלות. בתאריך 19.5.2019 יתקיים כנס ליועצים בו יוצגו הפרמטרים בצורה מפורטת ולאחריו עד ל 20.6.2019 תבצע הדרכה על ההנחיות החדשות למעריכים ולפקידים בכול אחד מהסניפים. פישוט הפרמטרים יקל בביסוס החלטה על זכאות על סמך מסמכים רפואיים, וכן עשוי להפחית תלונות וערעורים על החלטות שיתקבלו.
2. סיום קליטת היועצים שעברו את המכרז החדש והכשרתם. הפרק הראשון בהכשרת יועצים שאין להם ניסיון קודם בהערכות התלות יהיה בביצוע הערכת תלות ע"ס מידע רפואי, כך שיוכלו לתרום באופן מידי להפחתת העומס בסניפים.
3. בחודש 7.2019 יתקיים כנס בו תוצג למעריכים אפשרות להצטרף לפיילוט של ביצוע הערכת התלות בתהליך עבודה חדש. התהליך החדש יכלול שלושה שלבים:
א.. בדיקת המידע הרפואי במסמכים,
ב.. שיחות טלפון,
ג. ביצוע ביקור בית -רק אם בשני השלבים הראשונים לא ניתן יהיה לבסס החלטה על רמת הזכאות. תהליך זה יאפשר לכול מעריך להגדיל את מספר הערכות התלות שהוא מבצע מדי חודש. מיון המעריכים שיבקשו להצטרף לתהליך והרחבת ההתקשרות אתם יהיה במהלך חודש 9.2019 והכשרתם תחל מיד אחרי חגי תשרי.
4. קליטת מעריכים ויועצים חדשים-ועדת המכרזים אישרה פניה למנהלה לאשר קליטת מערכים ויועצים ללא צורך בפרסום מכרז חדש. גיוס והכשרת המעריכים והיועצים החדשים יתבצעו במקביל לפעולות שצוינו לעיל.

[לחזרה לתוכן העניינים](#)

בברכה,

ארנה זמיר

העתק: גב' אורנה ורקוביציקי – סמנכ"ל גימלאות, המוסד לביטוח לאומי
מנהלי סניפים
מנהלי תחום גמלאות
מנהלי סניפי משנה
יועצים
פקידי תביעות סיעוד
מרכזי דלפק קדמי
מנהלי מרכז מידע טלפוני

גב' רבקה רוזנברג-בושם – מנהלת תחום בכירה סיעוד
גב' כלנית קיי – ראש אגף סיעוד בקהילה, שירותי בריאות כללית

לחזרה לתוכן העניינים

טופס הערכת תלות על יסוד מידע ממסמכים רפואיים

הערכת תלות במסלול מהיר קרי הערכת תלות על יסוד מסמכים, תבוצע במצבים בהם צורפו לתביעה מסמכים רפואיים עדכניים. ובמצבים בהם קיים מידע רפואי מפורט שניתן לבסס עליו מסקנות לגבי רמת תלותו של הנבדק בזולת, בביצוע פעולות יום יום והצורך בהשגחה.

מסמך רפואי לדוגמא: סיכום בדיקה רפואית שנכתב על ידי רופא מטפל, רופא מומחה, סיכומי אשפוז, ממצאי בדיקות והדמיות ומידע רלוונטי שנמסר מגורמים מטפלים נוספים (אח מטפל, פיזיותרפיסט, עובד סוציאלי ועוד). או על סמך מידע שנמסר מהנבדק ובני משפחתו או מי מטעמו בטופס התביעה ובשיחה טלפונית.

הערכת תלות על סמך מסמכים תתבצע ע"י יועץ במצבים הבאים:

1. כשהתקבלה תביעה חדשה או תביעה להחמרה או בקשה לבדיקה מחדש (בתום זמניות).
2. כשהמידע ממסמכים הרפואיים מצביע כי הנבדק עומד בסף הניקוד המזכה בגמלת סיעוד.
3. כשהמידע ממסמכים הרפואיים מצביע על החמרה במצבו התפקודי של הנבדק וכתוצאה מכך יקבע לנבדק ניקוד גבוה מהניקוד שנקבע בתביעה הקודמת.
4. כשיש מקום לקבוע ניקוד קבוע בתום זמניות.

במידה שלא ניתן להגיע למסקנה על ניקוד המזכה לגמלה ברמה גבוהה יותר מהקיים אין לדחות את התביעה, יש לתאם ביקור בית לצורך השלמת מידע וביצוע הערכת תפקוד.

פקיד תביעות יקבע אם המבוטח זכאי לתוספת ניקוד ל "בודד".

הנחיות לביצוע הערכת תלות:

1. קרא בעיון את המסמכים הרפואיים. ציין בטבלה 1 את המסמכים שהיו בפניך בעת ביצוע ההערכה.
ציין את שם המסמך / נושא המסמך הנדון לדוגמא: מכתב שחרור, מכתב סיכום מחלה, מכתב שחרור סיעודי.
ציין את רשימת המחלות העיקריות מהן סובל החולה, אירועים חריפים, מחלות רקע, אשפוזים, ניתוחים, אירועים מסכני חיים, טיפולים ותרופות. ציין בעיקר מחלות העלולות להשפיע על רמת התפקוד של הנבדק.

2. בטבלה מספר 2 סכם את המצב הרפואי, הסעודי והתפקודי לאור המידע שנאסף מהמסמכים הרפואיים ומתלונות הנבדק. ציין את הממצאים העשויים להשפיע על רמת התפקוד הקוגניטיבי, הנפשי והפיזי של הנבדק. **סיכום מידע מתייחס למאפיינים של מצב נפשי ו/או קוגניטיבי**, ציין אבחנות, תלונות הנבדק ומשפחתו. פרט התסמינים, סימפטומים הקליניים המתארים את יכולת התפקוד של הנבדק ציין את תוצאות ההערכה של כלים אבחוניים.

סיכום מידע וסימפטומים המתייחסים למצב הפיזי, ציין את תלונות הנבדק ובני משפחתו. פרט את התסמינים, הסימפטומים הקליניים שעשויים להשפיע על רמת התפקוד, לדוגמא: תלונות על כאב, חולשה, סחרחורת, קוצר נשימה, בצקות, רעד. לגבי חולים הסובלים מתנודות במצב תפקודי יש לציין את מאפיינים התנודות.

ציין האם נבדק נמצא בסיכון גבוה לנפילות: דווח על פחד מנפילות, הנבדק סובל ממחלות וסימפטומים ו/או מקבל טיפול תרופתי שעלול להעמיד אותו בסיכון גבוה לנפילות. תוצאות בדיקת זיהוי לבעיות הליכה ו/או שיווי משקל *timed get up and go* או תוצאות בדיקת (performance oriented mobility assessment -poma). היה ודווח על נפילות בשנה האחרונה פרט: סיבת הנפילות, מיקום הנפילות, תדירות, סימני חבלה וכו'.

צומת החלטה א': היה וניתן לקבוע זכאות על סמך מסמכים בלבד, עבור לסעיף 4 מסקנת יועץ.

3. היה וקיים מידע רפואי שיכול להצביע כי הנבדק עומד בסף הזכאות מבחינה תפקודית והמידע הרפואי לוקה בחסר, קיים שיחה טלפונית עם הנבדק ו/או המטפל עיקרי / הרופא המטפל. וסכם את המידע שנמסר בטבלה מס' 3.

צומת החלטה ב': היה וניתן לקבוע את רמת התפקוד בפרמטרים המזכים לגמלת סיעוד, עבור לסעיף 4 מסקנת יועץ. קבע את רמת התלות של הנבדק ואת תקופת הזכאות (זמני / קבוע). נמק את החלטתך.

4. היה ולא ניתן לקבוע זכאות על סמך המידע במסמכים והשיחה הטלפונית, ציין את הסיבה לכך, ובצע הזמנה להערכת תלות. הערכת התלות תתמקד בהשלמת המידע החסר לצורך קביעת זכאות.

✓ יש לשלוח את ההערכה שבוצעה על יסוד המסמכים למעריך יחד עם ההזמנה לביצוע הערכת תלות ולצרף את המסמכים הרפואיים שעליהם התבססה הערכה.

המוסד לביטוח לאומי,
מנהל הגמלאות אגף הסיעוד

טופס הערכת תלות על יסוד מסמכים והשלמת מידע טלפוני מתאריך :

פרטי הנבדק / פרטי מבצע הערכת תלות

שם התובע _____ מס' תעודת זהות _____ תאריך לדה _____

1. רשימת המסמכים שהיו ברשות היועץ והיה בהם מידע רלוונטי ועל פיהם התקבלת החלטה

תאריך המסמך	שם המסמך / נושא המסמך	שם החתום על המסמך	תפקיד החתום	שם המסגרת המקצועית	האבחנות במסמכים וטיפול תרופתי או אחר המשפיעים על יכולת התפקוד של התובע, כולל לקות חושית
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____

2. סיכום מצב רפואי, סעודי ותפקודי לאור המידע שנאסף מהמסמכים הרפואיים.

לא דוח על מגבלה
 דוח על מגבלה

פשית (ניתן לסמן את 2 המצבים).
 גיטיבית

סיכום מידע מתייחס למאפיינים של מצב נפשי ו/או קוגניטיבי

סיכום התלוצות והסימפטומים : _____

_____

_____

תוצאות מבחני הערת ה : _____

דיווח על ירדה ביכולת לנהל סדרים ו/או אירועים העלולים לסכן את הנבדק או סביבתו : אין ש

פרט : _____

_____

תלמת, סימפטומים היכולים להשפיע על רמת התפקוד.

פרט: _____ _____ _____ _____ _____ צורפו בדיקות אבחון: ☐ לא ☐ כן, פרט: _____ _____ _____	סיכום מידע המתייחס למאפיינים של מצב הפיזי תפקודי. תלמות, סימפטומים, מגבלות היסודיים להשפיע על רמת התפקוד. לדוג': כאב, סחרחורת, בצקות, קשיי נשימה. מגבלות בתנועות גפיים עליונות ותחתונות, פגיעה במוטוריקה עדינה.
סיכון גבוה לנפילות: ☐ לא ☐ כן פרט: _____ _____ דווח על אירועי נפילה בשנה האחרונה: ☐ לא ☐ כן פרט: _____ _____	סיכון גבוה לנפילות ואירועי נפילה בשנה האחרונה

סיכום: קיימת הלימה בין המידע שתואר במסמכים השונים כן לא ט: _____
 יש לברר את פשר אי ההלימה מש זה טלפונית.

צומת החלטה א':

ניתן לקבוע זכאות על סמך מסמכים בלבד עבור לטבלה: מסקנת יועץ 4 מידע הרפואי לוקה בחסר. יש לבצע השלמת מידע בטלפון.
 סכם את המידע בטבלה 3

3. סיכום המצב הרפואי, הסעודי והתפקודי על יסוד המידע שדווח בשיחות טלפון: מידע על מצב קוגניטיבי, נפג

שם	הקרבה לתבע	תאריך ושעה	סיכום מידע שנמסר
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

- בשיחה טלפונית התקבל מידע רפואי חדש: אבחנות, אירועי אשפוז, תסמינים קליניים נוספים שאינם רשומים במסמכים הרפואיים? א לא
- האם יש הלימה בין המידע במסמכים הרפואיים לבין תלומת הבדק ומשפחתו? יש הלימה. אין הלימה.

אין הלימה, פרט: _____
 _____
 _____

צומת החלטה ב': האם על יסוד מידע שנרשם במסמכים הרפואיים והמידע שנאסף בשיחה עם הנבדק ובני משפחתו:

- ניתן לקבוע את רמת התפקוד בכל אחד מהפרמטרים המזכים לגמלת סיעוד, עבור לסעיף 4 מסקנת יועץ.
- לא ניתן לקבוע זכאות על סמך המידע במסמכים והמידע בשיחה הטלפונית, סמן את הסיבה וידע את איש הקשר כי יתואם ביקור בית בהקדם.
- הנבדק ציין תלונות משמעותיות נוספות שאין להם ביסוס במסמכים הרפואיים, כגון: _____
- ולא ניתן להמציא על כך מסמך רפואי מסף.
- אין הלימה בין המידע המצוין במסמכים הרפואיים ובין תלונות הנבדק, פרט: _____
- _____
- הנבדק, מטפל עיקרי מר/ גב' _____ מבקש ביקור בית.
- לאור המידע שנמסר בטלפון, הנבדק אינו עומד בסף הניקוד המזכה.
- לאור המידע שנמסר בטלפון לא חל שימי ברמת הזכאות.
- אחר _____
- לא ניתן להעלות את רמת הזכאות על סמך המידע במסמכים והמידע בשיחה הטלפונית, ידע את איש הקשר כי יש להמציא מסמך רפואי עדכני וחדש.

4. מסקנת יועץ, נמק את החלטתך לניקוד בהתבסס על הטבלה 4.1

_____

_____

_____

_____

מגבלה קבועה. מגבלה בעלת אופי זמני, צפוי שפור בעוד _____ חודשים.

מק:

_____

_____

4.1. טבלת מסקנת היועץ :

מצבים אקוטיים חריפים זמניים:

קוד	הגדרה	רמה	ניקוד
(96)	☐ זקוק לעזרה בתפקוד היום יום, זכאות זמנית (ניתוחים אורתופדיים, ראה סוגי ניתוחים בחוזר)	1	2.5
(79)	☐ זקוק לעזרה בתפקוד היום יום, זכאות זמנית (ניתוחי גב, ניתוחי לב ראה, ניתוחי בסן השתלות איברים, כשותפיה).	2	3.5
(19)	☐ זקוק לעזרה בתפקוד היום יום, זכאות זמנית מבוסס המטופל בדאלזה	2	4
זכאות מחייבת קבועה:			
(18)	☐ מבוסס המטופל בדאליזה, זכאות קבועה	2	4
	☐ מבוסס עיוור בודד, הוצאה תעודת עיוור .	2	4.5

זכאות ב ADL

(27)	☐ זקוק לעזרה בתפקוד היום יום, זכאות זמנית	1	2.5
(28)	☐ זקוק לעזרה בתפקוד היום יום, זכאות קבועה	1	2.5
(29)	☐ זקוק לעזרה רבה בתפקוד היום יום, זכאות זמנית	2	4.5
(30)	☐ זקוק לעזרה רבה בתפקוד היום יום, זכאות קבועה	2	4.5
(31)	☐ זקוק לעזרה רבה מאוד בתפקוד היום יום, זכאות זמנית	3	6
(32)	☐ זקוק לעזרה רבה מאוד בתפקוד היום יום, זכאות קבועה	3	6
(14)	☐ תלוי לחלוטין בניידות או בטיפול בהפרשות או בכל פעולות היום יום, זכאות זמנית	4	7
(12)	☐ תלוי לחלוטין בניידות או בטיפול בהפרשות או בכל פעולות היום יום, זכאות קבועה	4	7

זכאות להשגחה :

(90)	☐ זקוק להשגחה (נוכחות) חלקית של אדם אחר, זכאות קבועה על רקע: ☐ קוגניטיבי ☐ רפואי ☐ נפשי	2	4
(3)	☐ זקוק להשגחה (נוכחות) מתמדת של אדם אחר, זכאות זמנית על רקע: ☐ קוגניטיבי ☐ רפואי ☐ נפשי	5	9
(2)	☐ זקוק להשגחה (נוכחות) מתמדת של אדם אחר, זכאות קבועה על רקע: ☐ קוגניטיבי ☐ רפואי ☐ נפשי	5	9
(8)	☐ זקוק להשגחה מתמדת מורכבת , זכאות קבועה . (פירוט המצבים בחוזר) על רקע: ☐ קוגניטיבי ☐ רפואי	6	10

זכאות בודד לשימוש פקיד תביעות: לא לכן

זכאים אקזיסטנציים חריפים זמניים:

קוד	הגדרה	רמה	ניקוד
20	☐ זקוק לעזרה בתפקוד היום יום, זכאות זמנית+ בודד (ניתוחים אורתופדיים, ראה סוגי ניתוחים בחוזר)	2	3.5
85	☐ זקוק לעזרה בתפקוד היום יום, זכאות זמנית+ בודד (ניתוחי גב, ניתוחי לב ריאה, ניתוחי בטן, השתלות איברים, כימותרפיה).	3	5.0
84	☐ זקוק לעזרה בתפקוד היום יום, זכאות זמנית+ בודד מבוסס המסופל בדאלזה	3	5.5

זכאות מחייבת קבועה:

92	☐ מבוסס המסופל בדאלזה, זכאות קבועה + בודד	3	5.5
89	☐ מבוסס עיוור הוצעה תעודת עיוור+ בודד .	2	4.5

זכאות ב ADL

36	☐ זקוק לעזרה בתפקוד היום יום, זכאות זמנית + בודד	2	3.5
37	☐ זקוק לעזרה בתפקוד היום יום, זכאות קבועה + בודד	2	3.5
38	☐ זקוק לעזרה רבה בתפקוד היום יום, זכאות זמנית + בודד	3	6
39	☐ זקוק לעזרה רבה בתפקוד היום יום, זכאות קבועה + בודד	3	6
40	☐ זקוק לעזרה רבה מאוד בתפקוד היום יום, זכאות זמנית + בודד	4	7.5
41	☐ זקוק לעזרה רבה מאוד בתפקוד היום יום, זכאות קבועה + בודד	4	7.5
5	☐ תלוי לחלוטין בניידות או בטיפול בהפרשות או בכל פעולות היום יום זכאות זמנית+ בודד	5	8.5
4	☐ תלוי לחלוטין בניידות או בטיפול בהפרשות או בכל פעולות היום יום, זכאות קבועה + בודד	5	8.5

זכאות להשגחה :

94	☐ זקוק להשגחה (נוכחות) חלקית של אדם אחר, זכאות קבועה + בודד על רקע: ☐ קוגניטיבי ☐ רפואי ☐ נפשי	3	5.5
7	☐ זקוק להשגחה (נוכחות) מתמדת של אדם אחר, זכאות זמנית+ בודד על רקע: ☐ קוגניטיבי ☐ רפואי ☐ נפשי	6	10.5
6	☐ זקוק להשגחה (נוכחות) מתמדת של אדם אחר, זכאות קבועה + בודד על רקע: ☐ קוגניטיבי ☐ רפואי ☐ נפשי	6	10.5
21	☐ זקוק להשגחה <u>מתמדת מורכבת</u> , זכאות קבועה+ בודד (פירוט המצבים בחוזר) על רקע: ☐ קוגניטיבי ☐ רפואי	6	10.5